

MAGISTRÁT HLAVNÉHO MESTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY BRATISLAVY

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy
dňa **10. 12. 2015**

Starý most a jeho názvy

Predkladateľ:

Mgr. Rastislav Žitný, v. r.
predseda poslaneckého klubu MOST-HÍD
Mgr. Ján Buocik, v. r.
poslanecký klub MOST-HÍD
Mgr. Peter Pilinský, v. r.
poslanecký klub MOST-HÍD
MUDr. Iveta Plšeková, v. r.
poslanecký klub MOST-HÍD

Zodpovední:

Mgr. Rastislav Žitný, v. r.
predseda poslaneckého klubu MOST-HÍD
Mgr. Ján Buocik, v. r.
poslanecký klub MOST-HÍD
Mgr. Peter Pilinský, v. r.
poslanecký klub MOST-HÍD
MUDr. Iveta Plšeková, v. r.
poslanecký klub MOST-HÍD

Spracovateľ:

Mgr. Rastislav Žitný, v. r.
predseda poslaneckého klubu MOST-HÍD
Mgr. Ján Buocik, v. r.
poslanecký klub MOST-HÍD
Mgr. Peter Pilinský, v. r.
poslanecký klub MOST-HÍD
MUDr. Iveta Plšeková, v. r.
poslanecký klub MOST-HÍD

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Výpis z komisie kultúry a ochrany historických pamiatok

Návrh uznesenia

Mestské zastupiteľstvo po prerokovaní materiálu

A. berie na vedomie

informácie predložené v materiáli.

B. ukladá

riaditeľovi magistrátu hl. mesta SR Bratislavy

1. vyhlásiť na stránke hlavného mesta výzvu na predkladanie návrhov občanmi a organizovanými spoločnosťami na pomenovanie Starého mosta aj s krátkym zdôvodnením.

T: 20.1.2016

C: odporúča

2. prerokovať všetky návrhy na zmenu pomenovania Starého mosta v komisii kultúry a historických pamiatok a následne vyhlásiť verejné hlasovanie (na stránke mesta) o vybraných jednotlivých variantoch tak, aby o prípadnej zmene názvu mohlo rokovať mestské zastupiteľstvo v marci 2016.

T: január- február 2016

Dôvodová správa

Starý most a jeho názvy

Starý most (pôvodne: *Most Františka Jozefa, Franz-Josef-Brücke, Ferencz József-híd*, po prvej svetovej vojne *Štefánikov most*, po druhej svetovej vojne *Most Červenej armády*).

Je najstarším pevným mostom cez Dunaj na území Bratislavy.

Most pozostával zo železnej konštrukcie vyrobenej vo Vítkovických železiarňach, umiestnenej na kamenných pilieroch a bol dlhý 460 m. Od 2. decembra 2013 bol uzavretý pre všetku dopravu i verejnosť a začala jeho demontáž.

V decembri 2015 bude most dokončený a ako jedna z významných dominánt mesta si zaslúži zamyslenie nad tým, či má alebo nemá ostať Starým mostom. Pôjde totiž o najnovší bratislavský most. V tejto súvislosti vznikla myšlienka dať občanom mesta možnosť vyjadriť sa k tomu, či má ostať názov v dnešnej podobe, alebo je možnosť vrátiť sa k niektorému z historických názvov.

Na základe rokovania v komisiách cestovného ruchu a medzinárodnej spolupráce a komisii kultúry a ochrany historických pamiatok navrhujeme, aby mesto vyhlásilo do 20.1.2016 termín na predkladanie návrhov na zmenu názvu Starého mosta.

Každý návrh musí byť zároveň zdôvodnený. Následne komisia kultúry a historických pamiatok vyberie tie návrhy, ktoré budú predložené verejnosti na verejné hlasovanie na stránkach mesta.

Návrhy:

1. **Most Františka Jozefa I.**
2. **Most M.R. Štefánika**
3. **Most Červenej armády**
4. **Starý most**
5. **d'alsie návrhy**

Dôvody návrhu:

1. **Most Františka Jozefa I.**

Postavený bol v rokoch 1889-90 a slávnostne otvorený 1.januára 1891.

Pôvodný názov bol: Most Františka Jozefa, Franz-Josef-Brücke, Ferencz József-híd,

Most bol postavený v rokoch 1889 – 1890 a bol pomenovaný po vtedajšom rakúskom cisárovi a uhorskom kráľovi Františkovi Jozefovi I., ktorý sa slávnostného otvorenia osobne zúčastnil. S prácami začali v apríli 1889. Projekt mosta vypracoval inžinier Francois de Sales Cathry,

ktorý žil v Budapešti a mal so svojím bratom Eduardom aj modernú stavebno-podnikateľskú firmu. Prešporský most však staval tunajší podnikateľ, mestský hlavný inžinier Anton Sendlein. Vtedajšie správy zdôrazňujú, že most sa staval výlučne z domácich, rozumie sa uhorských, materiálov. **František Jozef sa potom aj sám 31. decembra 1890** zúčastnil na otvorení mosta a 1. januára 1891 už po ňom rachotili prvé vozy.

Tu vidíme paralelu, že aj dnešný most bude zrejme už 31. decembra 2015 hotový a môže byť „pokrstený“. Budúci rok si zároveň pripomíname 100. výročie od úmrtia cisára Františka Jozefa I. Opäť dôvod na zamyslenie či sa nevrátiť k pôvodnému názvu. Napokon blo by to v duchu línie prezentácie histórie Bratislavy a jej slávy. Názov mosta by bol veľavravný aj pre všetkých turistov z celého sveta.

2. Most M.R. Štefánika

Tento názov dostal most po vzniku ČSR a udržal si ho aj počas Slovenského štátu až do jeho obnovy Červenou armádou. V tom čase išlo o kombinovaný most pre cestnú, železničnú a pešiu dopravu. Nachádzal sa na železničnej trati Bratislava – Szombathely, otvorenej v tom istom roku. V čase prvej česko-slovenskej republiky viedla cez neho železničná trať cez Wolfsthal do Viedne (tzv. Viedenská električka), ktorej koľaje boli usadené na cestnej časti mostu a v centre zdieľala trate s bratislavskými mestskými električkami. Pred oslobodením mesta koncom druhej svetovej vojny (3. apríla 1945) bola ustupujúcou nemeckou armádou oceľová časť zničená a jeden pilier bol poškodený.

Ak by most niesol jeho meno, našiel by prirodzené vyústenie pri nábřeží, kde je Námestie M.Štefánika a jeho dominantná socha. Išlo by prezentáciu našej prvej štátnosti i významnej osobnosti, ktorú opäť pozná celý svet.

3. Most Červenej armády (1946 až 1990)

Po dobytí Bratislavy sovietskymi vojskami, postavila Červená armáda a jej nemeckí vojnoví zajatci v priebehu pol roka most, ktorý bol daný do prevádzky začiatkom roku 1946 a dostal pomenovanie Most Červenej armády.

Po tejto obnovennej trati začala premávať električka až od roku 1951 a plánovalo sa trať predĺžiť až do centra vtedajšej Starej Petržalky, z plánov sa nakoniec zišlo a električka premávala po Sad Janka Kráľa až do zastavenia premávky v roku 1961. Zrušenie električky malo byť len dočasné, avšak doprava sa nakoniec neobnovila. Električkové koľaje boli odstránené z vozovky až na jar 1968, kedy sa začala prvá výrazná oprava mostu. Električkovú trať na petržalskej strane iba zaliali vrstvou cestného asfaltu. Status jediného dunajského mostu platil až do roku 1972, kedy bol daný do prevádzky Most SNP.

4. Starý most (od roku 1990- súčasnosť)

Po novembri 1989 došlo k premenovaniu mosta na Starý most. Slúžil až do svojho uzavretia. Dnes je most po kompletnej výmene a bude dokončený v decembri 2015. Samotný názov Starý most sa neviaže k žiadnej historickej osobe či udalosti a vzhľadom ku kompletnej prestavbe bude paradoxom, keď ostane s názvom Starý most.

**Komisia kultúry a ochrany historických pamiatok
Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy**

Výpis zo zápisnice z rokovania komisie zo dňa 02.12.2015

**K bodu 3
Starý most a jeho názvy**

Uznesenie

Komisia kultúry a ochrany historických pamiatok MsZ odporúča námestníčke primátora MUDr. I. Plšekovej uverejniť na webovej stránke hlavného mesta SR Bratislavy výzvu pre verejnosť, aby predkladala návrhy na nový názov mosta do 20. 01. 2015.

Hlasovanie:

Prítomní: 9 Za: 9 Proti: 0 Zdržal sa: 0

Ing. Katarína Šimončíčová, v. r.
predsedníčka komisie

Za správnosť:
PhDr. Žofia Halmová
tajomníčka komisie

